

Nota behandeling zienswijzen

Realiseren zonnepark (deel Vattenfall), nabij Boekelose Veldweg 21 – Boekelose Veldweg, Pyrietstraat, Bruninksweg – percelen K3148, K3186, K3188 en K3189) Z2023-00000532

en

realiseren zonnepark (deel gemeente), nabij Boekelose Veldweg 21 – Boekelose Veldweg – Boekeloseweg, Rougoorweg – percelen K2004, K3184, K3194, K3198, K3856 en K3857) en hiervoor handelen in strijd met het bestemmingsplan. Z2023-00000537

In de periode 3 mei 2023 tot en met 13 juni 2023 hebben de ontwerpbesluiten voor het verlenen van de gevraagde omgevingsvergunningen ter inzage gelegen. Tijdens deze inzageperiode is een pro formati zienswijze ingediend namens Vereniging Behoud Tweekelo (hierna: indiener). Vervolgens is een gemotiveerde zienswijze ingediend tegen beide ontwerpbesluiten. De zienswijzen zijn geregistreerd met kenmerk 3608008 en 3608001. Gezien de gelijkkluidendheid van de zienswijzen en de nauwe samenhang tussen beide zonneparken, zal één nota zienswijzen worden opgesteld. Hieronder wordt de zienswijze kort weergegeven met daarbij de reactie. De volgorde en indeling vanuit de ingediende zienswijze wordt hierbij aangehouden.

Zienswijzen

1. **Aantasting Tweekelo**
2. **Strijd met provinciale omgevingsverordening**
3. **Strijd met Omgevingsprogramma Nieuwe Energie**
4. **Bodemdaling; strijd met bestemmingsplan**
5. **Vvgb van de gemeenteraad vereist**
6. **Vvgb van GS vereist – stikstof**
7. **Vvgb van GS vereist – onderzoek beschermde soorten**

1. Aantasting Tweekelo

In de zienswijze stelt indiener dat het onjuist is dat het plangebied aan de noord-, west- en zuidzijde wordt omringd door stedelijke elementen. De locatie maakt in de ogen van indiener integraal onderdeel uit van Tweekelo. De gemeente zou zich moeten inspannen om ontwikkelingen binnen Tweekelo tegen te gaan. Helemaal omdat Tweekelo in de ogen van indiener op geen enkele wijze (financieel of anderszins) meeprofiteert van de ontwikkeling. Indiener trekt zich de ontwikkeling van duurzame energie aan, maar vindt dat de gemeente indiener niet als serieuze partner in deze ontwikkelingen behandelt. Ook vindt indiener dat zij onvoldoende zijn gehoord bij de voorbereiding van onderhavige plannen en verwachten zij dat de financiële baten niet ten goede komen aan Tweekelo maar aan het stedelijk gebied.

Reactie:

De gronden binnen het plangebied kennen tot nu toe een agrarisch gebruik en zijn daarmee onderdeel van het agrarisch cultuurlandschap van Hengelo/Tweekelo. Het plangebied is echter ingeklemd tussen een industriële stadsrand, het bedrijventerrein van Twence en een aanwezige stoomleiding. Deze stedelijke elementen hebben hun invloed op het karakter van het plangebied. Bij het opstellen van de omgevingsvisie Hengeloos Buiten en het omgevingsprogramma Nieuwe Energie heeft de gemeenteraad van Hengelo een belangenafweging gemaakt en daarbij doorslaggevend belang gehecht aan de invloed die de omliggende bedrijventerreinen hebben op het gebied. Daarbij is geoordeeld, dat het acceptabel is dat de agrarische activiteiten in het gebied gestaakt worden. Door een goede landschappelijke inpassing van de zonneparken wordt de overgang tussen de buurtschap Tweekelo en het naastgelegen meer industriële gebied beter vormgegeven. Dat heeft ook zijn meerwaarde voor de rest van Tweekelo.

De stelling van indiener dat Tweekelo niet meeprofiteert van de ontwikkeling, is niet juist. Omwonenden hebben de mogelijkheid om (financieel) te participeren in de exploitatie van de zonnevelden. Daarnaast wordt een deel van de opbrengsten van de zonneparken gestort in een gebieds- en een duurzaamheidsfonds waarmee, in overleg met betrokkenen,

bijvoorbeeld in de omgeving kwaliteitsverbeteringen in het landschap gerealiseerd kunnen worden. Daarmee kan ook Twekkelo profiteren van de ontwikkelingen.

Verder herkent gemeente Hengelo zich niet in de stelling dat zij indiener niet als serieuze partner ziet. In alle stappen van het proces (zowel bij het opstellen van de omgevingsvisie, het omgevingsprogramma en de uitwerking van onderhavige plannen) is indiener telkens betrokken, geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld mee te denken over de ontwikkelingen en de inpassing van het zonnepark. Ook zijn er mogelijkheden voor indiener om te participeren bij de exploitatie van de zonnenvelden. De inzet van maatregelen in het gebied vanuit het gebieds- en duurzaamheidsfonds is een nog lopend proces. Dat er besluiten zijn genomen waar indiener mogelijk een ander beeld bij heeft, betekent niet dat de gemeente indiener niet als serieuze partner ziet.

2. Strijd met provinciale omgevingsverordening

De omgevingsvergunningen voor de zonnenvelden kunnen niet worden verleend wanneer dit in strijd is met de omgevingsverordening van de provincie Overijssel. In dat kader is van belang dat van strijd met die omgevingsverordening sprake is, onder andere voor zover het betreft de regels die in de verordening zijn opgenomen over het toestaan van zelfstandige opstellingen van zonnepanelen. Meer in het bijzonder is sprake van strijd met artikel 2.1.8.2 van de verordening (zonneladder).

Reactie:

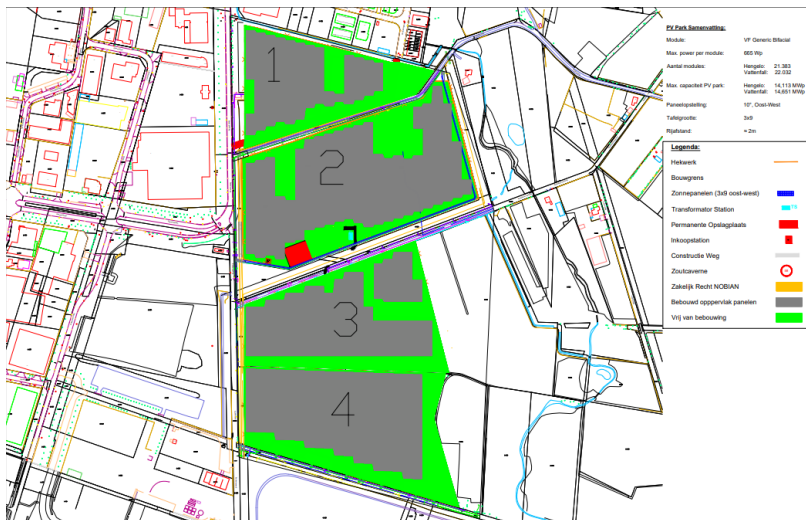
Indiener gaat ten onrechte uit van een ontwikkeling op basis van trede 3. Zoals ook in de ruimtelijke onderbouwing is aangegeven, is bij deze ontwikkeling sprake van een zonnepark op basis van trede 2, combineren van de productie van zonne-energie met gebiedsopgaven in stads- en dorpsranden of gebiedsontwikkelingen in de groene omgeving. Er is geen sprake van een monofunctionele opstelling los in het buitengebied.

In deze velden is een combinatie gemaakt met een passende invulling in de vorm van het mogelijk laten grazen van schapen en het creëren van mogelijkheden voor biodiversiteit. Deze inpassingen zorgen ervoor dat het gebied zo efficiënt mogelijk wordt ingericht en daarnaast zorgen ze voor meerwaarde voor de maatschappij. Vanwege de kans op bodemdaling is het gebied ook nauwelijks geschikt voor bebouwing.

De gemeenteraad van Hengelo heeft ook de energiemix eerder vastgesteld. In het Omgevingsprogramma Nieuwe Energie is opgenomen dat we in 2030 40% van de energie die we gebruiken, duurzaam willen opwekken. Hiervoor is zeker nog 100GWh nodig. Daarbij is op basis van de mogelijkheden van zon op dak van maatschappelijk vastgoed, bedrijven en agrarische schuren bepaald dat 20% van de daken (incl. gevels en parkeerplaatsen) geschikt is voor zonnepanelen. Dit levert een opbrengst op van 32 GWh. Dit is niet voldoende om Hengelo van duurzame energie te voorzien. Het is daarom noodzakelijk om ook naar veldopstellingen te kijken.

Bij Boeldershoek gaat het om een gebied in de stadsrand dat ook wordt gecombineerd met andere opgaven, zoals een gebieds- en duurzaamheidsfonds, maar ook deels via de landschappelijke inpassing van de velden. Het geheel wordt ingericht als een energielandschap. Dit op basis van de 80-20 referentie: 80% ruimte voor het panelenveld en 20% ruimte voor groen en/of water.

Aan deze voorwaarde wordt ook ruim voldaan, zowel per deelveld als het totale zonnenveld. Het gebied heeft een oppervlakte van 232.511 m². Daarvan is 76.190 m² groen. Dit betekent dat met 32,8% ruim wordt voldaan aan de Omgevingsverordening. Zie daarvoor ook onderstaande afbeelding.

Ook de genoemde gebiedskenmerken Natuurlijke Laag (Dekzandvlakte en ruggen) en Laag van de beleving (stads- en dorpsrand) staan niet aan de realisatie van het zonnepark in de weg.

Het kenmerkende reliëf is op veel plaatsen inmiddels vervlakt, bijvoorbeeld door egalisaties ten behoeve van de landbouw. Dat is op deze locatie ook het geval. Bij de ontwikkeling van het tijdelijke zonnepark wordt het reliëf ook niet verder aangetast. Kunstmatige verhogingen worden echter niet aangebracht, omdat het karakter van het gebied niet meer zo is. Wel wordt het watersysteem verbeterd, o.a. doordat er ruimte is voor waterberging tussen de panelen. Hiermee wordt zoveel als mogelijk tegemoet gekomen aan dit gebiedskenmerk.

Voor wat betreft de laag van de beleving geldt dat dit beleid erop is gericht dat landschappelijke recreatieve routes tussen stad en land worden behouden, hersteld en/of aangelegd. Het gebied biedt ruimte voor ontwikkelingen, mits deze zorgen voor versterking stad-land relatie. Dat is hier het geval doordat er langs de wegen en randen nieuwe natuur wordt gerealiseerd waarbij biodiversiteit e.d. vergroot worden. Dit zorgt voor een versterking van de recreatieve waarden van de wegen. Hiermee wordt de overgang stad-land versterkt en wordt voldaan aan dit gebiedskenmerk.

De provincie Overijssel is gedurende het gehele traject betrokken en hebben een positief advies afgegeven; het plan is in overeenstemming met provinciaal beleid.

3. Strijd met Omgevingsprogramma Nieuwe Energie

De plannen voldoen niet aan onderdelen van het Omgevingsprogramma Nieuwe Energie. De omgeving moet kunnen profiteren van het project en onder die omgeving dient zeker Tweekelo te vallen. Tweekelo profiteert op geen enkele manier van het project. Niet in financiële zin en ook wat betreft compensatie in groen en landschap levert het plan Tweekelo niets op. Tweekelo levert enkel in.

Ook in het Omgevingsprogramma is de voorwaarde opgenomen dat 20% van de ruimte wordt ingevuld met landschappelijke inpassing. Dit percentage wordt bij lange na niet gehaald.

Reactie:

Voor de financiële bijdrage aan de samenleving én financiële deelname aan het project wordt een programma gestart. Daaraan kunnen ook inwoners uit Tweekelo deelnemen. Het programma van de lokale coöperatie Energie van Hengelo wordt verder uitgerold. Het gebied- en duurzaamheidsfonds wordt met kaders verder uitgewerkt. Hierin is financiële participatie een onderdeel.

Bewoners van Hengelo kunnen via de coöperatie investeren en bijdragen aan de financiering van het zonneveld. Hierdoor ontstaat lokaal eigenaarschap en kan de gemeenschap voorzien in eigen energiebehoefte. Bijdragen uit het zonneveld worden onder andere gebruikt om het woonklimaat in de omgeving te verbeteren, zodat het project teruggeeft aan de directe omgeving. Hiervoor wordt een gebiedsfonds en duurzaamheidsfonds opgericht. Het gebiedsfonds wordt beheerd door belanghebbenden en de gemeente. Het duurzaamheidsfonds wordt beheerd door Energie van Hengelo en de gemeente. Gaandeweg het traject wordt samen met de inwoners van Hengelo bekeken wat de voorkeur heeft qua investeren. Dat kunnen bijvoorbeeld aandelen zijn of obligaties. Voor de opmerking over de 20% groen wordt verwezen naar het antwoord onder punt 2.

4. Bodemdaling; strijd met bestemmingsplan

Indiener is van mening dat de omgevingsvergunningen niet verleend kunnen worden omdat niet voldaan zou zijn aan het protocol m.b.t. bodemdaling uit bijlage 9 van de planregels. Uit de stukken blijkt namelijk niet of er advies is gevraagd aan en is uitgebracht door Staatstoezicht op de Mijnen.

Reactie:

Het rapport met betrekking tot de bodemdaling is conform het protocol aan het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) gestuurd voor advies. Op 11 mei 2023 heeft SodM advies uitgebracht. Daarin zijn enkele aspecten benoemd waaraan bij de uitvoering aandacht besteed moet worden. Zo heeft SodM onder andere aangegeven dat *“Wanneer er rekening gehouden wordt met de genoemde scheefstelling, en het aan te leggen zonnepark zo wordt geconstrueerd dat de verwachte verschilzettingen opgevangen kunnen worden, verwacht ik dat u voldoende maatregelen zult nemen t.a.v. toekomstige bodemdaling als gevolg van de vroegere zoutwinning door Nobian en haar voorgangers.”* Het volledige advies is doorgestuurd naar de initiatiefnemers met het verzoek schriftelijk aan te tonen dat de gewenste werken niet door een mogelijke zakking van de bodem kunnen worden geschaad. Aan dit verzoek is door initiatiefnemers voldaan. Daarmee wordt voldaan aan het bodemdalingsprotocol. Op dit punt is derhalve geen strijd met het bestemmingsplan en staat het aan vergunningverlening niet in de weg.

5. Vvgb van de gemeenteraad vereist

Indiener is van mening dat niet voldaan wordt aan de lijst met categorieën van gevallen waarvoor geen verklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad is vereist. Volgens indiener voldoet het plan namelijk niet aan de omgevingsvisie omdat het zuidelijke deel niet als zoekgebied voor een grootschalig zonnepark zou zijn aangewezen. Ook is het plan niet van, voor en door de samenleving en zou niet worden voldaan aan de eis van 20% groen in het park.

Reactie:

Op 1 februari 2023 heeft de gemeenteraad de lijst met gevallen waarvoor geen vvgb is benodigd gewijzigd. Daaraan is het volgende toegevoegd:

1. Zonnevelden

(bouw)projecten/activiteiten voor het realiseren van zonnevelden in de gebieden zoals aangegeven op de kaart behorende bij deze lijst met categorieën van gevallen, mits voldaan wordt aan de omgevingsvisie 'Hengeloos Buiten' en het 'Omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030'

Op de bijbehorende kaart is het plangebied van zonnepark Boeldershoek weergegeven.

Bijlage behorend bij lijst met categorieën van gevallen
Kaart met zonnevelden

 Begrenzend gebied waar categorie 'Zonnevelden' op van toepassing is

Zonneveld Boeldershoek

Het is onjuist dat in de omgevingsvisie Hengeloos Buiten alleen het noordwestelijke gedeelte (waarvoor gemeente Hengelo de aanvraag om omgevingsvergunning heeft ingediend) is aangewezen als afweegbaar gebied voor een grootschalig zonnepark. Op de visiekaart Twekkelo uit de omgevingsvisie (zie hieronder) is ook het zuidelijke deel

(waarvoor Vattenfall de aanvraag om omgevingsvergunning heeft ingediend) opgenomen in het afweegbare gebied voor een grootschalig zonnepark. In de beantwoording van de zienswijze die indiener heeft ingediend tegen het ontwerp van de omgevingsvisie Hengeloos Buiten is aangegeven, dat de passage over dat de stoomleiding de grens vormt van het stedelijk gebied wordt aangepast. Vanwege de ligging van het zuidelijke deel tegen de industriële stadsrand en tevens tussen de stoomleiding en de gronden van Twence, wordt ook dit gebied afweegbaar geacht voor grootschalige opwek van energie.

Indiener geeft verder aan dat er niet voldaan zou worden aan de voorwaarde *van, voor en door de samenleving* omdat het zonnepark wordt ontwikkeld door Vattenfall. Het feit dat een externe partij het zonnepark ontwikkelt, betekent niet dat er niet voldaan wordt aan de voorwaarden voor grootschalige zonneparken uit de omgevingsvisie. Binnen afweegbare gebieden is een zonnepark mogelijk, indien er een zorgvuldig afwegingsproces en traject met directbetrokkenen wordt doorlopen. Aspecten die in ieder geval meegenomen worden zijn: eventuele substantiële overlast (slagschaduw of geluid) voor de omgeving, eventuele aantasting van waardevol natuur- en cultuurlandschap en de beleving ervan (landschappelijke inpassing) en de mogelijkheid voor lokale bewoners en ondernemers in de omgeving om (financieel) te participeren in de ontwikkeling en beheer ervan (van, voor en door de samenleving). De voorwaarden geven niet aan dat er alleen medewerking wordt verleend aan initiatieven vanuit de samenleving. De omwonenden en omliggende bedrijven zijn betrokken geweest bij de verdere uitwerking van het beleid uit de omgevingsvisie in het omgevingsprogramma Nieuwe Energie en de concrete initiatieven van gemeente Hengelo en Vattenfall. Daarnaast zullen ook mogelijkheden worden geboden om (financieel) te participeren in de exploitatie van de zonneparken en worden opbrengsten van de zonneparken gebruikt om o.a. kwaliteitsverbeteringen in het landschap te realiseren. Ook daar kan de omgeving in meedenken. Zodoende is de samenleving dus betrokken bij de ontwikkeling en het beheer van de zonneparken en wordt voldaan aan de criteria uit de omgevingsvisie. Zie hiervoor ook de beantwoording onder punt 3. Met betrekking tot de 20% groen in het plan, wordt verwezen naar het antwoord onder punt 2.

Er wordt voldaan aan de voorwaarden die de gemeenteraad heeft gesteld bij het uitbreiden van de lijst met categorie van gevallen waarvoor geen vvgb nodig is. De vvgb is daarom ook terecht niet aan de gemeenteraad gevraagd.

6. Vvgb van GS vereist – stikstof

Indiener stelt dat de AERIUS-berekening onjuist is. Er wordt gesproken over een bouwtijd van 4-6 maanden, maar over slechts 12 weken zijn vervoersbewegingen te verwachten. Ook wordt het aantal vervoersbewegingen te laag genoemd en zou ook een stikstofberekening van de sloopfase gemaakt moeten worden. Er zou daarom niet vaststaan of een verklaring van geen bedenkingen van Gedeputeerde Staten is vereist.

Reactie:

In reactie op de stelling van indiener dat de sloopfase ook meegenomen moet worden in de stikstofberekening kan het volgende worden aangegeven. Voor de AERIUS-berekeningen wordt gekeken naar de gebruiksfase en de aanleg- of sloopfase. Uitgangspunt is dat de

depositiebijdrage van een project inzichtelijk wordt gemaakt in mol per hectare per jaar en dat daarvoor de aaneengesloten 12 maanden worden gemodelleerd waarvoor de depositie het hoogst is. Door technologische ontwikkelingen en milieuregelgeving zullen de emissies van o.a. wegverkeer met de jaren afnemen. Daarom zal bij de aanleg van de zonnenvelden sprake zijn van hogere deposities dan bij de sloop. Mede omdat het demonteren van het zonnenveld niet eerder dan over 25 jaar speelt, is er geen AERIUS-berekening van de sloopfase gemaakt.

In reactie op de stelling van indiener dat er onjuiste c.q. niet realistische uitgangspunten zijn gekozen, wordt allereerst opgemerkt dat indiener de stelling niet heeft onderbouwd. Er wordt alleen gesteld dat men de aantallen laag vindt. Wat 'laag' is en waar dit op gebaseerd is, is het college niet duidelijk. Verder kan worden aangegeven dat de gehanteerde kengetallen gebaseerd zijn op ervaringen van eerdere projecten voor de aanleg van zonneparken. Het betreffen dus ervaringscijfers. Ten aanzien van het verschil tussen de aangegeven bouwtijd van 4-6 maanden en de vervoersbewegingen van licht en (middel)zwaar verkeer tijdens de aanlegfase, wordt opgemerkt dat dit te maken heeft met het feit dat er gedurende de gehele bouwfase van 4-6 maanden niet elke dag bedrijvigheid dan wel vervoersbewegingen zullen zijn. Er zullen ook dagen zijn dat er even geen activiteiten plaatsvinden.

Daarnaast is ook berekend wat de consequentie zou zijn indien het aantal zware vervoersbewegingen met een factor 10 (200 vrachtwagens in plaats van 20) en factor 20 (400 vrachtwagens in plaats van 20) wordt vermenigvuldigd. In beide gevallen is er geen sprake van stikstofdepositie.

Gelet op het vorenstaande is met zekerheid vast te stellen dat er voor het onderwerp stikstof geen vergunning op basis van de Wet natuurbescherming nodig is en hoeft er dus ook geen verklaring van geen bedenkingen van Gedeputeerde Staten gevraagd te worden.

7. Vvgb van GS vereist – onderzoek beschermde soorten

Indiener is van mening dat een verklaring van geen bedenkingen van Gedeputeerde Staten is vereist, omdat nog niet duidelijk is of een ontheffing op basis van de Wet natuurbescherming nodig is. Daarnaast zou deze verklaring ook nodig zijn vanwege de aanwezigheid van de oehoe in en/of in de directe omgeving van het plangebied.

Reactie:

Voor Natura 2000-activiteiten en flora- en fauna-activiteiten kan een initiatiefnemer tegelijk met een aanvraag omgevingsvergunning een omgevingsvergunning natuur (natuurtoestemming) aanvragen. Dit is echter niet verplicht. Een initiatiefnemer kan ook apart een aanvraag of ontheffing Wet natuurbescherming (Wnb) aanvragen. Beide initiatiefnemers hebben een ontheffing Wnb bij de provincie aangevraagd in verband met mogelijke effecten voor fauna in de omgeving van de zonneparken. Hiervoor loopt nog nader onderzoek dat moet uitwijzen of er daadwerkelijk een ontheffing nodig is of niet. Omdat er een aparte ontheffing is aangevraagd, is er geen sprake meer van activiteiten zoals bedoeld in artikel 2.2aa Besluit omgevingsrecht (Bor) en is er ook geen aanleiding om op grond van artikel 6.10a Bor een verklaring van geen bedenkingen van Gedeputeerde Staten te moeten aanvragen.

Met betrekking tot de aanwezigheid van de oehoe in en/of in de directe omgeving van het plangebied, kan worden aangegeven dat er bij het ecologisch onderzoek in het plangebied geen nesten van de oehoe zijn gevonden. Mogelijk maakt het plangebied wel onderdeel uit van de functionele leefomgeving van de oehoe. In het vervolgonderzoek dat momenteel loopt, wordt onderzocht wat het territorium van de oehoe is, of het plangebied onderdeel uitmaakt van de functionele leefomgeving en of er daadwerkelijk ontheffing voor de oehoe nodig is. De verwachting is dat dit niet nodig is, gelet op het grote territorium van de oehoe. Gelet op het vorenstaande is er voor de oehoe geen noodzaak om een verklaring van geen bedenkingen van de provincie te vragen, aangezien dit dus onderdeel is dan wel wordt van de ontheffingsaanvraag.

Conclusie

De ingediende zienswijze leidt niet tot herziening van het ontwerpbesluit. De omgevingsvergunning kan worden verleend.

1 augustus 2023

J. Huizing en S.W.A. Prinsen